

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคพลิกผันที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน
โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1

STRATEGIC LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS IN THE VUCA
WORLD AFFECTING THE QUALITY OF STUDENTS IN SMALL SCHOOLS
UNDER THE JURISDICTION OF RATCHABURI PRIMARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE 1

อานันท์ ปรีเปรม / Arnun Preeprem ¹

พัชรภา ตันติชูเวช / Patcharapa Tantichuwet ²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคพลิกผันของโรงเรียนขนาดเล็ก 2) ศึกษาคุณภาพผู้เรียนในยุคพลิกผันของโรงเรียนขนาดเล็ก และ 3) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคพลิกผันที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนขนาดเล็ก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 จำนวน 205 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามที่สร้างขึ้นโดยผู้วิจัยมีค่าความตรงด้านเนื้อหาเท่ากับ 0.67 และ 1.00 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารในยุคพลิกผันของโรงเรียนขนาดเล็กเท่ากับ 0.99 และด้านคุณภาพผู้เรียนในยุคพลิกผันของโรงเรียนขนาดเล็กเท่ากับ 0.99 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคพลิกผันโรงเรียนขนาดเล็ก โดยภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) คุณภาพผู้เรียนในยุคพลิกผันของโรงเรียนขนาดเล็ก โดยภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก และ 3) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคพลิกผันที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนขนาดเล็ก ประกอบด้วย การจัดตั้งควบคุมองค์การให้สมดุล (X_1) และการบริหารทรัพยากรในองค์การ (X_2) เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนขนาดเล็ก โดยสามารถร่วมกันทำนายได้ร้อยละ 64 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสมการวิเคราะห์การถดถอย คือ $Y' = 1.211 + .415(X_1) + .191(X_2)$

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์, คุณภาพผู้เรียน, ยุคพลิกผัน, โรงเรียนขนาดเล็ก

¹ นิสิตหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน (Faculty of Education and Development Sciences, Kasetsart University Kamphaeng Saen Campus), arnun.p@ku.th

² อาจารย์ที่ปรึกษา, รองศาสตราจารย์ ดร. คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน (Faculty of Education and Development Sciences, Kasetsart University Kamphaeng Saen Campus), patcharapa.ta@ku.th

ABSTRACT

The research aimed to 1) examine the strategic leadership of small school administrators in the VUCA world; 2) assess the quality of students of small schools in the VUCA world; and 3) investigate the strategic leadership of school administrators in the VUCA world affecting the quality of students in small schools. The sample for this research consisted of 205 teachers from small schools under the Ratchaburi Primary Educational Service Area Office 1. These participants were selected through simple random sampling. The research tools include a questionnaire developed by the researcher with content validity index of 0.67 and 1.00. The reliability values of the questionnaire for strategic leadership of administrators and for the quality of students in small schools in the VUCA world were 0.99. Data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, and stepwise multiple regression analysis.

The research findings reveal that: 1) the strategic leadership of small school administrators in the VUCA world is at a high level in overall and specific aspects; 2) the quality of students of small schools in the VUCA world is at a high level in overall and specific aspects; and 3) the strategic leadership of school administrators in the VUCA world affecting the quality of students of small schools consists of organizational balance control (X_5) and resource management (X_2). These factors together predict the quality of students at the percentage of 64 with statistical significance at .05 level. The regression equation is: $Y' = 1.211 + .415(X_5) + .191(X_2)$.

Keywords: strategic leadership, quality of student, VUCA world, small school

บทนำ

ช่วงสองทศวรรษที่ผ่านมานับตั้งแต่โลกก้าวเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 เป็นช่วงเวลาแห่งการเปลี่ยนแปลงและผันแปรอย่างรวดเร็วของโลก การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ เป็นผลจากการขับเคลื่อนของ 3 กระแสหลักซึ่งประกอบด้วย 1) กระแสโลกาภิวัตน์ (globalization) ที่หลอมรวมสังคมทั้งโลกให้เป็นสังคมเดียว เชื่อมโยงโลกทั้งใบเข้าด้วยกัน ผู้คนสามารถติดต่อสื่อสารหรือเดินทางถึงกันได้ทั่วโลกในเวลาอันรวดเร็ว 2) กระแสการพัฒนาเทคโนโลยี (Big Bang Technology) ที่มีการพัฒนาขึ้นอย่างก้าวกระโดด ก่อให้เกิดนวัตกรรมทางเทคโนโลยีขึ้นในโลกอย่างมากมาย และทำให้โลกมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วมากยิ่งขึ้น และ 3) กระแสความเป็นใหญ่ของเงินทุน (financialization) ที่เงินเข้ามามีบทบาทมากขึ้นในโลกสมัยใหม่ (ธานินทร์ เอื้ออภิธร, 2560: ออนไลน์) 3 กระแสหลักของโลกที่ได้กล่าวมาข้างต้น ได้สร้างปรากฏการณ์ทางนวัตกรรม เทคโนโลยี เศรษฐกิจ และสังคมในโลกสมัยใหม่ที่เรียกว่า VUCA World ซึ่งหมายถึง โลกที่มีการเปลี่ยนแปลงพลิกผัน

อย่างรวดเร็ว (อาภาพร สิงหาราช, 2565: 244) โลกยุคพลิกผันนั้นทำให้ทุกภาคส่วนได้รับผลกระทบ ส่งผลกระทบต่อวงการการศึกษา การศึกษาของประเทศไทยต้องเผชิญกับแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในศตวรรษที่ 21 ในยุคพลิกผันนี้ทำให้ต้องมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของกระแสโลก และทิศทางการพัฒนาของประเทศ (สายไหม ภารประดับ, 2565: 5)

การรายงานการศึกษาไทย พ.ศ. 2565 ได้กล่าวถึงความท้าทายเพื่อก้าวต่อไปของการศึกษาไทยไว้ว่า เทคโนโลยีจะเป็นปัจจัยสำคัญในการกำกับอนาคตของการศึกษา เช่นเดียวกับภาคการผลิตอื่น ๆ โดยเทคโนโลยีจะเข้ามามีบทบาทในเกือบทุกมิติของการศึกษา และจะเป็นโครงสร้างพื้นฐานที่ทำให้การเรียนรู้ในอนาคตมีความเป็นไปได้ในหลากหลายรูปแบบ มีการต่อยอดความรู้ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ มากกว่าในอดีต ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในปัจจุบันทำให้การเรียนรู้ไม่จำกัดพื้นที่ มีทางเลือกที่หลากหลายให้เหมาะสมกับความสนใจของตัวผู้เรียนได้มากขึ้นโดยไม่ยึดติดกับพื้นที่และเวลา ภาครัฐต้องมีการปรับปรุงการศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง การสนับสนุนด้านการศึกษาของรัฐควรเน้นไปที่ด้านเทคโนโลยีและทักษะใหม่ พร้อมกับปฏิรูปโครงสร้างและระบบการศึกษาให้สอดคล้องกับทิศทางการเปลี่ยนแปลง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2565: 337)

จากภาวะการณ์ของโลกในปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงความเจริญก้าวหน้าทางนวัตกรรม เทคโนโลยี เศรษฐกิจ และสังคม ซึ่งประเทศไทยเป็นส่วนหนึ่งที่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงอันรวดเร็วและรุนแรง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการศึกษาที่เป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนประเทศที่มีมาแต่ดั้งเดิมอาจไม่สอดคล้องกับสถานการณ์จริงอยู่ในขณะนี้ (ศุภภัทรวิศรดา เกตุสุนทร และฉัตรณรงค์ศักดิ์ สุธรรมดี, 2564: 73) ดังนั้น การบริหารสถานศึกษาในยุคพลิกผัน เพื่อให้เกิดคุณภาพมาตรฐาน ผู้บริหารจะต้องเข้าใจจุดแข็ง จุดอ่อนของสถานศึกษา ควรมีการกำหนดทิศทางและเป้าหมายให้ชัดเจน มีการวางแผนกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน ปรับตัวและรับมือกับสถานการณ์ฉุกเฉินได้ (กมลวรรณ จันทร, 2564: 1006) ซึ่งคุณลักษณะสำคัญของผู้บริหารที่พึงมี คือ ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่เป็นรูปแบบของผู้นำยุคใหม่ นับว่าสอดคล้องกับโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงพลิกผันอย่างรวดเร็ว ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์เป็นภาวะผู้นำที่มีทักษะหลายอย่างในตัว สามารถแก้ไขปัญหาหรือเปลี่ยนสถานการณ์เลวร้ายภายในองค์กรให้กลับมาสู่สภาวะปกติได้ สามารถกำหนดวิสัยทัศน์ที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม เพื่อให้องค์กรมีทิศทางและเป้าหมายที่ชัดเจน นำพาสถานศึกษาให้เป็นสถานศึกษาที่มีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของฉนิรดา เวชญาลักษณ์ (2560: 171) ที่กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์เป็นสภาวะที่ผู้นำสามารถมองการณ์ไกล มีวิสัยทัศน์และเป้าหมายที่ชัดเจน ผู้นำจะมีพฤติกรรมที่มีทิศทางและวัตถุประสงค์ โดยมีกระบวนการที่แสดงให้เห็นในการกำหนดทิศทางที่สอดคล้องเข้ากับการเปลี่ยนแปลงจากสิ่งแวดล้อมภายนอก และผลักดันให้การบริหารเชิงกลยุทธ์ประสบความสำเร็จเป็นไปตามเป้าหมายของสถานศึกษา

ด้านคุณภาพผู้เรียนหน่วยงานจัดการศึกษาหลาย ๆ แห่งได้มีการพยายามยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียนและได้มีการปฏิรูประบบการศึกษามาหลายครั้ง ภายหลังจากที่มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในหมวดที่ 1

บททั่วไป มาตรา 6 ที่ได้กล่าวถึงการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และหมวดที่ 4 แนวการจัดการศึกษา มาตราที่ 22 ได้กล่าวว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ (สำนักงานคณะกรรมการ กฤษฎีกา, 2545: ออนไลน์) ดังนั้น การบริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับคุณภาพ ผู้เรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีคุณภาพมาตรฐาน เป็นเลิศทางการศึกษา มีคุณธรรม จริยธรรม และสามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ดังที่ ยุทธพงษ์ ศรีวรวงษ์, ศักดิ์ชัย นิรัญทวี, อัจฉรา วัฒนาณรงค์ และวิภาภรณ์ ภู่วัฒนกุล (2564: 142) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพของ นักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในภาพรวมและทุกปัจจัยส่งผล อยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ด้านผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพ ของนักเรียน อันจะนำไปสู่การสร้างเชื่อมั่นให้กับสถานศึกษาในการดำเนินการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ เป็นไปตามมาตรฐาน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 เป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่รับผิดชอบ ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีอำนาจหน้าที่ กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพื้นที่การศึกษาให้ดำเนินการไปตามอำนาจและหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตามกฎหมายของ ระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ และได้จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. 2566-2570) เพื่อเป็นเครื่องมือในการกำหนดทิศทางของการพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานให้สอดคล้องเชื่อมโยงกับแผน ในระดับต่าง ๆ นโยบายที่สำคัญ และสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของโลกในปัจจุบัน ซึ่งแผนพัฒนาการศึกษา ขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. 2566-2570) ได้แสดงผลการวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก ยังพบว่ามีจุดอ่อน (weakness) และอุปสรรค (threat) ของโรงเรียนขนาดเล็ก ได้แก่ โรงเรียนขนาดเล็ก ครูสอนไม่ครบชั้น ทำให้ไม่สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ ครูผู้สอนปฏิบัติงานสอนได้ไม่เต็มที่ เนื่องจากมีภาระงานอื่นที่ได้รับมอบหมายมาก โรงเรียนขนาดเล็กมีครูไม่ครบกลุ่มสาระและไม่เพียงพอกับ ภาระงาน โรงเรียนขนาดเล็กขาดอุปกรณ์การจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับพัฒนาการของนักเรียน โรงเรียน ขนาดเล็กขาดความพร้อมด้านทรัพยากรของโรงเรียนรองรับการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ บประมาณสนับสนุนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศยังไม่สมดุล และไม่เพียงพอต่อความต้องการ ตลอดจน ความเหลื่อมล้ำด้านอุปกรณ์ในโรงเรียนขนาดเล็ก มีโรงเรียนขนาดเล็กที่มีนักเรียนตั้งแต่ 120 คนลงมาจำนวนมาก ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการและคุณภาพการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครองส่วนใหญ่ มีค่านิยมส่งบุตร หลาน เข้าเรียนในโรงเรียนขนาดกลาง ขนาดใหญ่ ทำให้เกิดปัญหาให้กับโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวนมาก (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1, 2566: 39)

จากสภาพปัญหาดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานต้องอาศัยผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความเป็นผู้นำคอยเป็นผู้อำนวยความสะดวก พร้อมที่จะนำพาสถานศึกษาสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างชาญฉลาด มีความคิดเชิงกลยุทธ์ในการบริหารงาน อย่างเป็นระบบ มีการวางแผน มีวิสัยทัศน์ และเป้าหมายที่ชัดเจน ซึ่งลักษณะดังกล่าวนี้เรียกว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารสถานศึกษาและผู้เรียนให้มีคุณภาพมาตรฐาน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาในปัจจุบันจึงต้องมีความเป็นภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ที่มีทักษะ ความรู้ สามารถปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมในปัจจุบัน เปลี่ยนวิกฤตที่เกิดขึ้นกับองค์กรให้เป็นโอกาสได้ เพื่อให้องค์กรนั้นอยู่รอด มีเป้าหมายที่ชัดเจน สามารถยกระดับคุณภาพการศึกษาและคุณภาพผู้เรียนที่ดีขึ้น จนนำไปสู่ผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ ดังที่ เยาวรินทร์ ยัมรอด (2559: 103) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนมาตรฐานสากลระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดในภาคตะวันตก ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนมาตรฐานสากล มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จากงานวิจัยข้างต้นจึงเห็นว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์กับคุณภาพผู้เรียน มีความสัมพันธ์ในเชิงบวก ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษามากคุณภาพผู้เรียนก็จะเพิ่มมากขึ้นไปด้วย

จากความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคพลิกผันที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาราชนบุรี เขต 1 เพื่อนำผลที่ได้จากการวิจัยนำไปเป็นประโยชน์และความรู้ รวมกระทั่งเป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร เพื่อยกระดับคุณภาพของการศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสถานศึกษาให้เป็นสถานศึกษาที่มีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคพลิกผันของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชนบุรี เขต 1
2. เพื่อศึกษาคุณภาพผู้เรียนในยุคพลิกผันของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชนบุรี เขต 1
3. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคพลิกผันที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชนบุรี เขต 1

วิธีดำเนินการ

ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ราชนบุรี เขต 1 ประจำปีการศึกษา 2567 จำนวน 101 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 538 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ราชบุรี เขต 1 ประจำปีการศึกษา 2567 ซึ่งได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างของครู จำนวน 226 คน โดยใช้ตาราง กำหนดขนาดของ Krejcie & Morgan (1970: 608) และใช้การสุ่มอย่างง่าย โดยใช้วิธีการจับสลากให้ได้ครบ 226 คน ซึ่งผู้วิจัยได้แบบสอบถามกลับคืนมา 205 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นลักษณะแบบเลือกตอบ (check list)

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในคุณลักษณะของโรงเรียน ขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ราชบุรี เขต 1 ตามทฤษฎีของ Hitt, Ireland & Hoskission (2007: 382) มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของ Likert (1967 อ้างถึงใน วิรินทร์รัตน์ เสือจอย, 2564: 78)

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับคุณภาพผู้เรียนในคุณลักษณะของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา ราชบุรี เขต 1 ตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561: 26) มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของ Likert (1967 อ้างถึงใน วิรินทร์รัตน์ เสือจอย, 2564: 78)

จากนั้นผู้วิจัยได้นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นฉบับสมบูรณ์ให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความตรง ด้านเนื้อหา โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ใช้เกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกข้อกระทงคำถามที่มีค่าดัชนี ระหว่าง 0.67–1.00 แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ราชบุรี เขต 1 ที่ไม่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อวิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือ โดยใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์ตามวิธีของ Cronbach (1974 อ้างถึงใน วิรินทร์รัตน์ เสือจอย, 2564: 79) ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในคุณลักษณะของโรงเรียนขนาดเล็ก เท่ากับ 0.99 และคุณภาพผู้เรียนในคุณลักษณะของโรงเรียนขนาดเล็ก เท่ากับ 0.99

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากครูในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ราชบุรี เขต 1 ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 226 ฉบับ ได้รับการตอบกลับ แบบสอบถามคืนมาทั้งสิ้น จำนวน 205 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าแจกแจงความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (stepwise multiple regression analysis) โดยมีเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยตามแนวคิดของบุญชม ศรีสะอาด (2553: 21) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 แสดงว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคพลิกผันโรงเรียนขนาดเล็ก/คุณภาพผู้เรียนในยุคพลิกผันของโรงเรียนขนาดเล็ก อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 แสดงว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคพลิกผันโรงเรียนขนาดเล็ก/คุณภาพผู้เรียนในยุคพลิกผันของโรงเรียนขนาดเล็ก อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 แสดงว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคพลิกผันโรงเรียนขนาดเล็ก/คุณภาพผู้เรียนในยุคพลิกผันของโรงเรียนขนาดเล็ก อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 แสดงว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคพลิกผันโรงเรียนขนาดเล็ก/คุณภาพผู้เรียนในยุคพลิกผันของโรงเรียนขนาดเล็ก อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 แสดงว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคพลิกผันโรงเรียนขนาดเล็ก/คุณภาพผู้เรียนในยุคพลิกผันของโรงเรียนขนาดเล็ก อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคพลิกผันที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนขนาดเล็ก

1. ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคพลิกผันของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคพลิกผันของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 โดยภาพรวม

(n = 205)

ด้านที่	ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	การกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์	4.13	0.78	มาก
2	การบริหารทรัพยากรในองค์กร	4.16	0.78	มาก
3	สนับสนุนวัฒนธรรมองค์กรที่มีประสิทธิภาพ	4.14	0.79	มาก
4	มุ่งเน้นการปฏิบัติอย่างมีคุณธรรม	4.17	0.82	มาก
5	การจัดตั้งควบคุมองค์การให้สมดุล	4.16	0.79	มาก
	รวม	4.15	0.74	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคพลิกผันของโรงเรียนขนาดเล็ก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.74) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 5 ด้าน เรียงลำดับจากการแสดงผลค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านมุ่งเน้นการปฏิบัติอย่างมีคุณธรรมมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.82) รองลงมา คือ ด้านการบริหารทรัพยากรในองค์กร ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.78) ด้านการจัดตั้งควบคุมองค์การให้สมดุล ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.79) ด้านสนับสนุนวัฒนธรรมองค์การที่มีประสิทธิผล ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.79) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.78)

2. ผลการวิเคราะห์คุณภาพผู้เรียนในยุคพลิกผันของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณภาพผู้เรียนในยุคพลิกผันของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 โดยภาพรวม

(n = 205)

ด้านที่	คุณภาพผู้เรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ	4.01	0.71	มาก
2	มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหา	4.07	0.72	มาก
3	มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม	3.95	0.80	มาก
4	มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร	4.05	0.71	มาก
5	มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา	4.04	0.73	มาก
6	มีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ	4.13	0.84	มาก
7	การมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด	4.21	0.77	มาก
8	ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย	4.25	0.76	มาก
9	การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย	4.24	0.77	มาก
10	สุขภาพทางร่างกาย และจิตสังคม	4.23	0.76	มาก
รวม		4.12	0.66	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า คุณภาพผู้เรียนในยุคพลิกผันของโรงเรียนขนาดเล็ก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.66) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 10 ด้าน เรียงลำดับจากการแสดงผลค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ด้านความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.76) ด้านการยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.77) ด้านสุขภาพทางร่างกาย และจิตสังคม ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.76) ตามลำดับ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านมีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม ($\bar{x} = 3.95$, S.D. = 0.80)

3. ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคพลิกผันที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคพลิกผันที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นต้น

(n = 205)

ตัวแปร	B	S.E.	Beta (β)	t	Sig.
ค่าคงที่	1.211	0.161	-	7.541	<.001
การจัดตั้งควบคุมองค์การให้สมดุล (X_5)	0.415	0.078	0.498	5.290	<.001
การบริหารทรัพยากรในองค์การ (X_2)	0.191	0.090	0.225	2.128	0.035

R = 0.800, R Square = 0.640, Adjusted R Square = 0.631

Std. Error of the Estimate = 0.403, F = 70.865

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 พบว่า การจัดตั้งควบคุมองค์การให้สมดุล (X_5) และการบริหารทรัพยากรในองค์การ (X_2) เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนขนาดเล็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าประสิทธิภาพในการทำนาย (R Square) เท่ากับ 0.64 ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคพลิกผันที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนขนาดเล็ก มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของตัวแปรเกณฑ์และตัวพยากรณ์มีค่าเท่ากับ 0.80 และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการบริหารทรัพยากรในองค์การ (X_2) กับการจัดตั้งควบคุมองค์การให้สมดุล (X_5) ระหว่าง 0.74-0.77 โดยร่วมกันพยากรณ์ตัวแปรต้นคือ ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา กับตัวแปรตาม คือ คุณภาพผู้เรียนโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งได้ร้อยละ 64 ซึ่งมีความคลาดเคลื่อนที่เกิดจากการพยากรณ์เท่ากับ 0.40 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผลจากการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณสามารถนำมาสร้างสมการพยากรณ์ได้ ดังนี้

สมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปของคะแนนดิบ คือ

$$Y' = 1.211 + .415(X_5) + .191(X_2)$$

สมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปของคะแนนมาตรฐาน คือ

$$Z = .498(X_5) + .225(X_2)$$

อภิปรายผล

1. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคพลิกผันของโรงเรียนขนาดเล็ก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทั้ง 5 ด้าน เรียงลำดับจากการแสดงผลค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านมุ่งเน้นการปฏิบัติอย่างมีคุณธรรมมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการบริหารทรัพยากรในองค์การ ด้านการจัดตั้งควบคุมองค์การให้สมดุล ด้านสนับสนุนวัฒนธรรมองค์การที่มีประสิทธิผล

และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ ตามลำดับ อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 เป็นผู้ที่มีมุ่งเน้นการปฏิบัติอย่างมีคุณธรรมจริยธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต เป็นที่น่าไว้วางใจ มีความน่าเชื่อถือ โดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว มีความสามารถในการกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ สามารถวิเคราะห์สภาพการเปลี่ยนแปลงปัจจัยภายในและภายนอก ประเมินสถานการณ์สำหรับการบริหารสถานศึกษาได้ ซึ่งช่วยให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถทราบถึงจุดแข็งและจุดอ่อนจากสภาพแวดล้อมภายใน และมองเห็นโอกาสและอุปสรรคจากสภาพแวดล้อมภายนอก ตลอดจนทราบถึงผลกระทบหรือการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในปัจจุบันได้อย่างชัดเจน ซึ่งนำมาสู่การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจของสถานศึกษาที่เป็นปัจจุบัน มองสถานการณ์ที่เกิดขึ้นหรือคาดการณ์เหตุการณ์ในอนาคต สามารถนำวิสัยทัศน์มาถ่ายทอดสู่การบริหารในสถานศึกษาได้อย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา มีความสามารถในการบริหารทรัพยากรในสถานศึกษาในด้านงบประมาณและด้านทรัพยากรบุคคลได้อย่างตรงตามความต้องการและความคุ้มค่า เพื่อสามารถใช้ทรัพยากรเหล่านั้นให้เกิดประโยชน์สูงสุด มีความสามารถในการสร้างวัฒนธรรมในสถานศึกษาให้มีความเป็นอัตลักษณ์ของสถานศึกษา ปลูกฝังให้บุคลากรในสถานศึกษามีความรักใคร่ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จึงเกิดความรักความสามัคคีและนำไปสู่การทำงานเป็นทีมภายในสถานศึกษา รวมถึงผู้บริหารยังเป็นผู้ที่ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับบุคลากรในสถานศึกษา พร้อมทั้งเป็นผู้ตัดสินใจบนพื้นฐานของหลักการมีเหตุผล ด้วยหลักความยุติธรรมเสมอภาคเท่าเทียมกัน อีกทั้งมีการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการดำเนินงานในสถานศึกษาในทุก ๆ ปี มีการบริหารงานในกระบวนการทำงานให้ได้มาตรฐาน นำไปสู่การจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการได้เปรียบของสถานศึกษาที่สามารถนำไปใช้ในการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจในการพัฒนาสถานศึกษา โดยมีการพิจารณาให้สอดคล้องกับความต้องการและความคาดหวังกับตัวผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อได้รับการมีส่วนร่วมและความพึงพอใจจากผู้รับบริการ นำสู่การบริหารสถานศึกษาที่มีคุณภาพ

ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Dess & Miller (1993 อ้างถึงใน อภิขญา จะเรียมพันธ์, 2562: 31) ได้กล่าวถึง กิจกรรมสำหรับความเป็นภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ไว้ดังนี้ 1) การกำหนดทิศทางขององค์การ (setting a direction) เพื่อสร้างวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ต่าง ๆ ที่มีความจำเป็นต่อองค์การ ในแง่ที่ว่าสิ่งที่กล่าวมานี้จะมีรูปแบบวิธีการอย่างไรต่อไปในอนาคต เป็นการมีวิสัยทัศน์ทางกลยุทธ์นั่นเอง 2) การออกแบบองค์การ (designing the organization) เป็นกระบวนการที่เน้นการวัดผล และประเมินผลองค์การที่จำเป็นต่อการก่อให้เกิดผลลัพธ์ และสามารถนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้องเหมาะสม 3) การปลูกฝังวัฒนธรรมองค์การ (instilling a culture) มีความเกี่ยวข้องกับความเป็นเลิศและคุณธรรมขององค์การ บุคลากรทั่วทั้งองค์การต้องได้รับการสนับสนุนให้มีวิสัยทัศน์ร่วมกัน เข้าใจถึงกลยุทธ์ต่าง ๆ เพื่อให้บุคลากรทำงานร่วมกันได้ด้วยความสามารถสูงสุดและมีพฤติกรรมที่มีคุณธรรมอย่างเต็มที่ และสอดคล้องกับงานวิจัยของณัชชา อุตสาหะ (2566: 114-115) เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากทั้งภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ การจัดตำแหน่ง การเรียนรู้ การตัดสินใจ

การตีความ ความท้าทาย และการคาดการณ์ ตามลำดับ ระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมากทั้งภาพรวม และรายด้าน ได้แก่ การติดตามและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา การพัฒนาคุณภาพ การศึกษา และการประเมินคุณภาพ ตามลำดับ จะเห็นได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษานั้นจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่เป็นภาวะผู้นำที่มีทักษะหลายอย่างในตัว มีความสามารถในการคาดการณ์มองไปในอนาคต คิดยืดหยุ่น คิดสร้างสรรค์ สามารถกำหนดวิสัยทัศน์ที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมได้ มีความสามารถในการกำหนด ยุทธศาสตร์ เพื่อให้องค์กรมีทิศทางและเป้าหมายที่ชัดเจน นำพาสถานศึกษาให้เป็นสถานศึกษาที่มีคุณภาพ

2. คุณภาพผู้เรียนในยุคพลิกผันของโรงเรียนขนาดเล็ก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา รายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทั้ง 10 ด้าน เรียงลำดับจากการแสดงผลค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรกดังนี้ ด้านความภูมิใจ ในท้องถิ่นและความเป็นไทย ด้านการยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย ด้านสุขภาวะ ทางร่างกาย และจิตสังคม ตามลำดับ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านมีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้เรียนได้รับผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียนกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนจาก สถานศึกษา ตามแนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ให้มีลักษณะเฉพาะตัวในมาตรฐานที่ 1 คือ ด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน และด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในหมวดที่ 1 บททั่วไป มาตรา 6 ได้กล่าวว่าคนไทยทุกคนจะต้องได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งกาย ใจ สติปัญญา รวมทั้งเป็นผู้ที่มีคุณธรรมจริยธรรม สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข อีกทั้งยังสอดคล้อง กับงานวิจัยของวิรัตน์รัตน์ เสือจอย (2564: 122-124) เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ผลการวิจัย พบว่า คุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน คือ ความภูมิใจในท้องถิ่นและ ความเป็นไทย อยู่ในระดับมาก 9 ด้าน เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ การมีคุณลักษณะและค่านิยม ที่ดีที่สถานศึกษากำหนด การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย สุขภาวะทางร่างกาย และจิตสังคม มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และ เจตคติที่ดีต่องานอาชีพ มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหา และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการที่ผู้เรียนจะมี คุณภาพนั้นจะต้องเกิดขึ้นจากผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน รวมถึงผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา ตระหนักถึงความสำคัญในด้านการบริหารสถานศึกษาและการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

3. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคพลิกผันที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนโรงเรียน ขนาดเล็ก พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการจัดตั้งควบคุมองค์การให้สมดุล และ ด้านการบริหารทรัพยากรในองค์การ ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 โดยภาพรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสามารถร่วมกันพยากรณ์

คุณภาพผู้เรียนโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งได้ร้อยละ 64 ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคพลิกผันจะต้องมีคุณลักษณะของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในด้านการจัดตั้งควบคุมองค์การให้สมดุล เนื่องจากผู้บริหารมีการมอบหมายงานทุกชนิดขององค์การให้อยู่ในรูปของกลุ่มงานต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม สามารถประสานหรือสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรและกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม ทำให้การดำเนินงานขององค์การบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และด้านการบริหารทรัพยากรในองค์การ ผู้บริหารสามารถบริหารด้านงบประมาณได้อย่างคุ้มค่าและเหมาะสม มีการสนับสนุนสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ เทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยให้เพียงพอต่อการใช้งาน ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรในองค์การได้แสดงศักยภาพในการปฏิบัติงานได้อย่างเต็มความสามารถ ส่งผลให้ผู้ให้และผู้รับบริการเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ดังที่ Hitt, Ireland & Hoskission (2007: 372) กล่าวว่าผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีการจัดตั้งควบคุมองค์การให้สมดุล โดยบริหารงานดูแลในกระบวนการทำงานให้ได้มาตรฐาน เกิดความพึงพอใจของผู้ให้และผู้รับบริการ รวมทั้งสามารถนำกลยุทธ์มาบริหารทรัพยากรในองค์การทั้งด้านงบประมาณและด้านทรัพยากรบุคคล เพื่อให้ทรัพยากรเหล่านั้นเกิดประโยชน์สูงสุด มีความคุ้มค่า ผู้รับบริการได้รับการเอาใจใส่และบริการที่มีคุณภาพ ทั้งนี้ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์มีความสำคัญมากต่อความสำเร็จของสถานศึกษา เนื่องจากผู้นำเชิงกลยุทธ์ต้องเป็นผู้ที่มีการบริหารงานอย่างเป็นระบบ มีวิสัยทัศน์ มีการกำหนดทิศทางในอนาคตขององค์กรที่ชัดเจน เพราะการดำเนินงานเชิงกลยุทธ์มีการวิเคราะห์ปัญหาในระดับที่มีนัยสำคัญต่ออนาคตของสถานศึกษา สามารถวิเคราะห์ปัญหาจากสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็ว แปลงกลยุทธ์ให้กลายเป็นกลยุทธ์ได้อย่างเหมาะสม สามารถกระตุ้นให้ผู้ร่วมงานปฏิบัติหน้าที่ตามคำชี้แนะ บนความยืดหยุ่นและสร้างสรรค์ด้วยความเต็มใจ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุเป้าหมายขององค์กร และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของเกศรา สิทธิแก้ว (2558: 105-106) เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี พบว่า ด้านการกำหนดทิศทางกลยุทธ์ ด้านบริหารทรัพยากรภายในองค์การ ด้านการปฏิบัติอย่างมีคุณธรรมในการควบคุมองค์การให้สมดุล และด้านการคิดเชิงปฏิกิริยา เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สามารถร่วมกันพยากรณ์การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาได้ร้อยละ 67.00

ในงานวิจัยนี้ ผลการวิจัยพบว่า การกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ สนับสนุนวัฒนธรรมองค์การที่มีประสิทธิผล และมุ่งเน้นการปฏิบัติอย่างมีคุณธรรม ไม่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนขนาดเล็ก ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคพลิกผันของโรงเรียนขนาดเล็กด้านการกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดวิสัยทัศน์ ถ่ายทอดวิสัยทัศน์ นำไปสู่การกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา แต่ผู้บริหารอาจจะขาดทักษะการจูงใจ โน้มน้าว กระตุ้นให้บุคลากรในสถานศึกษาปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ ทิศทางเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษาจนไม่สามารถนำไปต่อยอดให้กับผู้เรียนได้ จึงส่งผลให้ปัจจัยด้านนี้ไม่ใช่ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ด้านการสนับสนุนวัฒนธรรมองค์การที่มีประสิทธิผล ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมองค์การและค่านิยมยังไม่เหมาะสมและไม่สอดคล้องกับวัฒนธรรมองค์การที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานที่เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมการทำงานของสมาชิก ส่งผลให้การดำเนินงานในสถานศึกษา

ขาดประสิทธิภาพหรือความคล่องตัว ส่งผลให้ปัจจัยด้านนี้ไม่ใช่ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ในด้านมุ่งเน้น การปฏิบัติอย่างมีคุณธรรมผู้บริหารสถานศึกษายังขาดการส่งเสริมสนับสนุนบุคลากรในสถานศึกษาและผู้เรียน ในด้านการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต อีกทั้งผู้บริหารสถานศึกษายังขาดทักษะการตัดสินใจ โดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม ทำให้บุคลากรในสถานศึกษาขาดอิสระในการปฏิบัติงาน ส่งผลให้การปฏิบัติงานในสถานศึกษาขาดความคล่องตัว จึงส่งผลให้ปัจจัยด้านนี้ไม่ใช่ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคพลิกผันของโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านสนับสนุนวัฒนธรรมองค์การที่มีประสิทธิผล และด้านการกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ใน 2 ลำดับสุดท้าย ดังนั้นผู้บริหารควรตระหนักถึงความสำคัญในการกำหนดแผนกลยุทธ์ เพื่อให้ได้วิสัยทัศน์ เป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับสถานศึกษา และสร้างเป้าหมายที่ชัดเจนของสถานศึกษา ต้องมีความสามารถในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก โดยกำหนดแผนกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมองค์การและค่านิยมให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมภายนอกหรือสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น มีการสร้างความเข้าใจในการปฏิบัติงานในสถานศึกษาให้เป็นกระบวนการในการทำงานที่ได้มาตรฐานเดียวกัน และมีการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล ทำให้ได้ทราบผลลัพธ์ แนวทางและเป้าหมายที่วางไว้ เพื่อได้รับความพึงพอใจจากผู้รับบริการ โดยมีการสำรวจความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา เพื่อนำผลจากการสำรวจมาพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพต่อไป

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า คุณภาพผู้เรียนในยุคพลิกผันของโรงเรียนขนาดเล็ก มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา มีความสามารถในการอ่าน ด้านการเขียน ด้านการสื่อสาร และด้านการคิดคำนวณ และมีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม มีค่าเฉลี่ยอยู่ใน 3 ลำดับสุดท้าย ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างกลยุทธ์ของสถานศึกษาในด้านยกผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนให้สูงขึ้น พร้อมทั้งส่งเสริมผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 คือ ทักษะ 3Rs8C ทักษะที่กล่าวมาผู้บริหารสามารถบูรณาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาโดยจัดการเรียนรู้เชิงรุก (active learning) ผสมกับปรับใช้ในการเรียนรู้ได้ทุกรายวิชา เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนตามหลักสูตรสถานศึกษาให้สูงขึ้นตามเป้าหมายของสถานศึกษาที่กำหนด

1.3 ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคพลิกผันที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งประกอบไปด้วย 5 ด้าน ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนขนาดเล็กทั้งหมด 2 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการจัดตั้งควบคุมองค์การให้สมดุล และ 2) ด้านการบริหารทรัพยากรในองค์การ ดังนั้น ผู้บริหารควรมีการปรับปรุง พัฒนา สร้างกลยุทธ์ในการบริหารทรัพยากรในสถานศึกษา สนับสนุนงบประมาณในสถานศึกษาอย่างเพียงพอ มีความคุ้มค่า มุ่งเน้นผู้เรียนและบุคลากรเป็นหลัก ส่งเสริมสนับสนุนทรัพยากรบุคคลในสถานศึกษา

ได้ทำงานเป็นทีม พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้บุคลากรได้แสดงความสามารถในการปฏิบัติงานอย่างเต็มศักยภาพ มีการจัดการบริหารงานในกระบวนการทำงานให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน มีกระบวนการการวัดผล และประเมินผล การปฏิบัติงานที่จำเป็นต่อการก่อให้เกิดผลลัพธ์ สามารถนำผลการประเมินไปสร้างเป็นกลยุทธ์ของสถานศึกษา ไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้องเหมาะสม เมื่อผู้บริหารมีการส่งเสริมสนับสนุนปัจจัยดังกล่าวจะส่งผลให้บุคลากร ปฏิบัติงานได้เต็มศักยภาพ อันนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนและคุณภาพของสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพต่อไป

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำในด้านอื่น ๆ เช่น ภาวะผู้นำทางด้านวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน

2.2 ควรศึกษาแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อ คุณภาพผู้เรียน

สรุป

จากผลการศึกษา ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคพลิกผันที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคพลิกผันของโรงเรียนขนาดเล็ก โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก คุณภาพ ผู้เรียนในยุคพลิกผันของโรงเรียนขนาดเล็ก โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคพลิกผันส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนขนาดเล็ก ประกอบด้วย การจัดตั้ง ควบคุมองค์การให้สมดุล (X_5) และการบริหารทรัพยากรในองค์การ (X_2) เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 โดยสามารถร่วมกันทำนาย ได้ร้อยละ 64 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เอกสารอ้างอิง

กมลวรรณ จันทร์. (2564). การบริหารสถานศึกษายุคโลกพลิกผันฉลาดรู้เท่าทันดิจิทัล. ใน การประชุม วิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14 (18 สิงหาคม หน้า 1002-1010). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

เกศรา สิทธิแก้ว. (2558). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงาน ประกันคุณภาพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทมาณี. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชชมงคลธัญบุรี.

- ณัชชา อุตสาหะ. (2566). **ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- ณิรดา เวชญาลักษณ์. (2560). **ภาวะผู้นำทางการบริหาร.** กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธานินทร์ เอื้ออภิธร. (2560). **มนุษย์จะสร้างทักษะ-การเรียนรู้ใหม่ เพื่อรับมือ ‘ความเปลี่ยนแปลง’ ในอนาคตอย่างไร?.** ค้นเมื่อ 5 พฤษภาคม 2566, จาก <https://thestandard.co/learning-for-change/>
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). **การวิจัยเบื้องต้น** (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ยุทธพงษ์ ศรีวรวงษ์, ศักดิ์ชัย นิธิภูทิว, อัจฉรา วัฒนานรงค์ และวิภาภรณ์ ภูวัฒนกุล. (2564, มกราคม-เมษายน). **การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม.** *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, 15 (1), 137-144.
- เยาวรินทร์ ยิ้มรอด. (2559). **ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนมาตรฐานสากลระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดในภาคตะวันตก.** วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วิรัตน์รัตน์ เสือจอย. (2564). **ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง.** วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศุภภัทรวริศรา เกตุสุนทร และฉัตรนรงค์ศักดิ์ สุธรรมดี. (2564, กันยายน-ธันวาคม). **การศึกษาในยุค Disruptive Technology Education in the Disruptive Technology.** *วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น*, 5 (3), 73-86.
- สายไหม ภารประดับ. (2565). **กระบวนการจัดการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคพลิกผัน.** วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1. (2566). **แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2566-2570.** ราชบุรี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1.
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2545). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ.** ค้นเมื่อ 19 ธันวาคม 2566, จาก <https://www.moe.go.th>

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). **แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา**. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2565). **รายงานการศึกษาไทย**. กรุงเทพฯ: พรินทวาทกราฟฟิค.

อภิชญา จะเรียมพันธ์. (2562). **ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

อภาพร สิงหราช. (2565, มกราคม-มีนาคม). บทบาทใหม่ของนักการศึกษาในโลกที่พลิกผัน. **วารสารธรรมศาสตร์**, 41 (1), 242-261.

Hitt, A. M., Ireland, D. R. & Hoskisson, E. R. (2007). **Management of strategy: Concepts and cases**. Ohio: Thomson South-Western.

Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. **Educational and Psychological Measurement**, 30 (3), 607-610.